

Johtokunnan kertomus pankkivaltuustolle Finanssivalvonnan toiminnasta 2013

Sisällysluettelo

Johtokunta	2
Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin välinen yhteistyö	3
Finanssivalvonnan strategia 2013–2015	4
Yhteenveto	5
Finanssimarkkinoiden tila	7
Vuoden 2013 tavoitteet ja niiden toteutuminen	8
Riskiperusteisesti kohdennettu ja tehokas valvonta	8
Valvottavien vahva riskienkantokyky ja korkealaatuinen hallinto	11
Korkealuokkainen asiakkaan- ja sijoittajansuoja	15
Tuloksellinen valvojien välinen yhteistyö	18
Pankkivaltuuston kertomus vuodesta 2012 ja sen johdosta tehdyt toimenpiteet	21
Arvio valvonnan muutoksista ja valvontamaksuista vuonna 2014	23
Lyhenteet	25

Pankkivaltuuston rooli Finanssivalvonnan valvonnassa

Pankkivaltuusto valvoo Finanssivalvonnan toiminnan yleistä tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta. Tarkoituksenmukaisuuden valvonnassa pankkivaltuusto arvioi, miten toiminnalle laissa säädetty tavoite on toteutunut. Toiminnan yleisen tehokkuuden valvonnassa pankkivaltuusto seuraa erityisesti henkilöstömäärän ja talousarvion yleistä kehitystä suhteessa tehtäviin sekä lainsäädännön tai markkinoiden kehityksestä johtuviin muutoksiin.

Johtokunnan kokoonpano

puheenjohtaja **Pentti Hakkarainen**
Suomen Pankin johtokunnan varapuheenjohtaja

varapuheenjohtaja **Martti Hetemäki**
valtiosihteeri kansliapäällikkönä, valtiovarainministeriö

Outi Antila
ylijohtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Pirkko Juntti
varatuomari

Jaakko Tuomikoski
filosofian maisteri, SHV

Pentti Hakkaraisen varajäsenenä toimii osastopäällikkö **Kimmo Virolainen**. Martti Hetemäen varajäsenenä toimii yksikön päällikkö, lainsäädäntöneuvos **Tuija Taos**. Outi Antilan varajäsenenä toimii ylimatemaatikko **Mikko Kuusela**.

Johtokunnan rooli

Finanssivalvonnan toimintaa ohjaa johtokunta. Johtokunta asettaa erityiset tavoitteet Finanssivalvonnan toiminnalle ja päättää sen toimintalinjoista sekä ohjaa ja valvoo näiden tavoitteiden toteutumista ja toimintalinjojen noudattamista. Lisäksi johtokunta mm. käsittelee Finanssivalvonnan vuotuisen talousarvion ja alistaa sen Suomen Pankin johtokunnan vahvistettavaksi. Finanssivalvonnan annettun lain (878/2008) 10 §:n mukaan Finanssivalvonnan johtokunta antaa pankkivaltuustolle vähintään kerran vuodessa kertomuksen Finanssivalvonnan toiminnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta.

Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin välinen yhteistyö

Yhteistyö Suomen Pankin kanssa

Finanssivalvonta toimii hallinnollisesti Suomen Pankin yhteydessä, mutta on itsenäinen päätöksenteossään. Finanssivalvonnalla ja Suomen Pankilla on keskeinen rooli rahoitusjärjestelmän vakauden valvonnassa ja ne toteuttavat näitä tehtäviään tiiviissä yhteistyössä.

Keskeisiä yhteistyön alueita ovat finanssimarkkinoiden tiedonkeruu ja seuranta, finanssisektorin yritysten toimintaympäristön riskien tunnistaminen, systeemiriskiarviot ja stressitestit sekä finanssijärjestelmän vakauden valvonnassa tarvittavien analyysimenetelmien kehittäminen. Finanssivalvonta hyödyntää Suomen Pankin tekemää analyysiä oman valvontatyönsä kohdistamisessa ja analyysissä tehdään laajamittaista yhteistyötä, esimerkiksi yhteisessä pankkisektorin analyysiryhmässä.

Vuoden 2013 alussa valmistuneen selvitysmies Kaarlo Jännärin raportin pohjalta toteutettiin kuusi aloprojektia, joista kolmen perusteella parannettiin edelleen toiminnallista yhteistyötä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan välisessä tietojenvaihdossa, tiedonkeruun rationalisoinnissa ja makrovakausvalvonnan edellyttämässä analyysiprosessissa. Lisäksi kolmen aloprojektin lopputuloksena toteutettiin organisatorisia muutoksia siirtämällä Finanssivalvonnan hallintoyksikön, tietotekniikan sekä asiakirjahallinnon tehtäviä Suomen Pankkiin. Siirtyneitä tehtäviä vastaavat henkilösiirrot Finanssivalvonnasta Suomen Pankkiin toteutettiin vuoden 2014 alussa.

Vuonna 2013 Finanssivalvonta ja Suomen Pankki valmistelivat yhteistyössä uusien makrovakausvalvonnan tehtävien käyttöönoton sekä euroalueen yhteisen valvontamekanismin (SSM) valmistelun. Makrovakausvalvonnan osalta valmisteltiin pilottianalyysiraportti, jonka pohjalta tarvittavaa analyysiperustaa kehitetään eteenpäin.

Finanssivalvonnan strategia 2013–2015

Missio

Edistämme finanssimarkkinoiden vakautta ja luottamusta sekä asiakkaiden, sijoittajien ja vakuutettujen suojaa

Visio

Finanssivalvonta on arvostettu ja vaikutusvaltainen toimija eurooppalaisessa valvontajärjestelmässä

Strategiset tavoitteet

- Suomen finanssimarkkinoiden vakautta ja luottamusta uhkaavien ongelmien tehokas ennalta ehkäiseminen haasteellisessa toimintaympäristössä
- Tehokkuus ja laatu eurooppalaisten valvojen kärkitasoa – toimintavarma valvoja myös kriisitilanteessa
- Oikeasuhtainen ja mahdollisimman yhtenäinen sääntely ja valvonta, joka huomioi Suomen finanssimarkkinoiden tasapuoliset kilpailuedellytykset
- Finanssipalveluiden ja -tuotteiden tarjonta vastuullista Suomen finanssimarkkinoilla

Strategiset valinnat

Riskiperusteisesti kohdennettu ja tehokas valvonta

- Mahdollistamme ajantasaisen analyysin avulla ennakoivat ja oikein kohdennetut valvontatoimenpiteet
- Lisäämme tarkastusten ja valvontakäyntien osuutta valvontatyössä
- Puutumme tiukasti finanssimarkkinoilla havaittuihin epäkohtiin
- Vahvistamme henkilöstön osaamista, tehostamme työprosesseja ja kannustamme arvojen mukaiseen toimintaan

Valvottavien vahva riskinkantokyky ja korkealaatuinen hallinto

- Painotamme valvonnassamme vakaan liiketoiminnan edellytysten turvaamista
- Edellytämme, että valvottavien hallitukset huolehtivat laadukkaan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä
- Edellytämme, että vakavaraisuus- ja likvideettipuskurit kattavat merkittävät riskit mukaan lukien riskimallien epävarmuustekijät
- Edellytämme valvottavilta toimivia elpymis- ja kriisiratkaisu-suunnitelmia
- Toteutamme tehokasta makrovakauserävalvontaa yhteistyössä Suomen Pankin kanssa

Korkealuokkainen asiakkaan- ja sijoittajansuoja

- Edellytämme, että palveluntarjoajien sisäisissä prosesseissa huomioidaan asiakkaan- ja sijoittajansuojan vaatimukset
- Edellytämme laadukasta sijoittajainformaatiota ja sitä edistäviä raportointiprosesseja
- Lisäämme pörssiopankkäynnin valvonnan kattavuutta eurooppalaisella yhteistyöllä
- Parannamme asiakasvalistusinformaatiomme näkyvyyttä ja saavutettavuutta

Tuloksellinen valvojen välinen yhteistyö

- Kohdennamme resursseja EU:n valvontajärjestelmässä Suomen finanssimarkkinoiden kannalta keskeisiin asioihin
- Edistämme parhaiden valvontakäytänteiden käyttöönottoa EU:ssa
- Edistämme laadukasta valvontajärjestelmää pankkiunionissa
- Hyödynnämme viranomaisyhteistyötä valvonnan järjestelmien kehittämisessä

Finanssivalvonnan toiminnan tavoitteena on finanssimarkkinoiden vakauden edellyttämä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaa toiminta, vakuutettujen etujen turvaaminen sekä yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan (Laki Finanssivalvonnasta 1 §).

Finanssikriisit aiheuttavat yhteiskunnalle merkittäviä kustannuksia ja pitkäaikaisia häiriöitä reaalitalouden toimintaan. Kriisien taustalla on useissa tapauksissa finanssilaitosten liiallinen riskinotto yhdistettynä puutteelliseen tai heikkoon valvontaan. Finanssisektorin toimijoiden taloudellista tilannetta analysoiva ja riskeihin etupainotteisesti puuttuva valvoja, jolla on käytössään riittävät työkalut tehtävänsä toteuttamiseksi, on keskeinen finanssisektorin vakauden varmistaja. Finanssivalvonta on kyennyt hoitamaan valvonnan laajenevaa tehtäväkenttää kustannustehokkaasti ja finanssisektorin vakautta varmistaen. On tärkeää, että siirtyminen yhteiseen eurooppalaiseen pankkivalvontaan tapahtuu sujuvasti ja muuta valvontatyötä heikentämättä ja että Finanssivalvonnan toimintanedellytykset riittävän resurssein ja valvontavälinein varmistetaan.

Suomen finanssimarkkinoiden vakaus on säilynyt hyvänä. Finanssivalvonta suoritti riskiarviointiin perustuvaa vakavaraisuuden tarkastus- ja valvontatyötä toimintasuunnitelman mukaisesti. Tarkastuksien ja valvontakäyntien määrää pyrittiin lisäämään vahvistetun strategian mukaisesti, mutta asetettuja määrällisiä tavoitteita ei kaikilta osin saavutettu. Tarkastelukaudella nostettiin vakavaraisuuden ja riskien valvonnan tasoa parantamalla edelleen analyysiprosessia ja -menetelmiä.

Tehtyjen tarkastusten perusteella useita pankkeja kehoitettiin parantamaan sisäisen valvonnan järjestämistä ja riskienhallinnan organisointia. Maksujärjestelmien tarkastuksissa huomautettiin vakavien maksujärjestelmähäiriöiden puutteellisista varajärjestelyistä. Korttiprosessitarkastuksilla ei havaittu puutteita.

Henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden tulevan Solvenssi II -sääntelyn soveltamisvalmiuksia tarkastettaessa havaittiin kehitystarpeita mm. hankkeiden resursoinnissa ja vastuuvielan laskentamenetelmissä. Työeläkevakuutusyh-

tiöiden tarkastuksissa yhtiöitä kehoitettiin varmistamaan, että hallitus kykenee vastuunsa mukaiseen sijoitustoiminnan ohjaukseen ja valvontaan. Työeläkevakuutusyhtiöille suositeltiin hallituksen jäsenten valitsemista koskevien periaatteiden täsmentämistä sekä lähipiirin kanssa tehtävien kauppojen ohjeistuksen parantamista.

Vuonna 2013 käynnistyi mittava valmistelutyö kohti uutta yhteistä eurooppalaista pankkien valvontamekanismia. Finanssivalvonta osallistui valmisteluun yhdessä Suomen Pankin kanssa. Valmistelu sujui hyvin ja aikataulussa. Valmistelussa vaikutettiin onnistuneesti etenkin tulevan valvontamallin käytännön valvontaprosessien kehittämiseen sekä pankkien kattavan arvioinnin määrittämiseen. Työ jatkuu vuoden 2014 aikana ja se edellyttää Finanssivalvonnalta merkittävää panostusta sekä valmisteluvaiheessa että yhteisen valvonnan käynnistyessä.

Pankkien toimintatapoja ohjeistettiin asuntolainojen luotomarginaalien korotuksiin liittyen, mikä selkeytti asuntovelallisten asemaa. Tuotekehitystä koskevissa asioissa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) ja Euroopan valvontaviranomaisten yhteiskomiteassa (Joint Committee) työssä edettiin hyvin yhteisten valvontakäytänteiden ja monimutkaisten tuotteiden kehitystyötä ohjaavien periaatteiden luomisessa.

Sijoituspalvelu- ja rahastoyhtiöihin kohdistuvia tarkastuksia ei pystytty tekemään tavoitteen mukaisesti runsaiden sääntelyhankkeiden johdosta. Tarkastusten sijasta näihin toimijoihin tehtiin suppeampia valvontakäyntejä. Useilla yhtiöillä todettiin olevan edelleen vaikeuksia sääntelyn tuntemisessa ja noudattamisessa. Valvontakehikko uusien vaihtoehtoisten rahastojen valvontaa varten valmistui. Sijoittajainformaation ja sen tuottamisprosessien valvonta eteni pääosin suunnitelman mukaisesti. Laajamittaisia tai muuten merkittäviä epäkohtia ei ilmennyt.

Finanssivalvonta vaikutti eurooppalaisten finanssivalvontaviranomaisten puitteissa EU-tason sääntelyn kehittämiseen Suomen kannalta keskeisissä kysymyksissä. Finanssialaa informoitiin aktiivisesti eurooppalaisista ja kotimaisista sääntelyhankkeista ja niiden vaikutuksista Suomessa. Finanssisektorin toimijat pitivät Finanssivalvonnan järjestämiä tilaisuuksia saadun palautteen perus-

teella arvioituna hyödyllisinä ja informatiivisina. Lisäksi valmistauduttiin sääntelyuudistusten käyttöönottoon myös Finanssivalvonnan omassa toiminnassa.

Pohjoismainen yhteistyö käytännön valvontatyössä oli varsin sujuvaa. Yhteistyössä on kuitenkin edelleen alueita, kuten riskipainotettujen erien riskipainojen yhdenmuikaistaminen ja sisäisten mallien parametrien yhteensovittaminen, joilla ei saavutettu riittävää yhteisymmärrystä. Pohjoismaisella valvontayhteistyöllä on kuitenkin pitkät perinteet ja sen puitteissa jatketaan keskustelua myös näiden kysymysten ratkaisemiseksi.

Kotimaisen sääntelyn osalta Finanssivalvonnan keskeisinä pitämät tavoitteet näyttävät pitkälti toteutuvan luottolaitoslain valmistelussa (CRD IV -implementointityö). Näitä ovat mm. uusien vaatimusten käyttöönoton aikataulu Suomessa sekä sitova enimmäisluototusasteen makrovakausväline. Solvenssi 1½ -hankkeen myötä vakuutusyhtiölakiin sisällytetyt uudet säännökset edistävät vakuutussektorin valvottavien hallintojärjestelmien ja riskienhallinnan kehittämistä ja säilyttävät Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet entisellä tasolla.

Finanssivalvonnan omien kriisivalmiuksien parantaminen ei edennyt tavoitellussa aikataulussa. Projekti organisoi- tiin uudelleen ja työn valmistumisen tavoiteaikatauluksi määriteltiin vuoden 2014 toinen kvartaali. Toimenpiteet Finanssivalvonnan sisäisen toiminnan tehostamiseksi etenivät mm. ulkopuolisten konsulttien arvioinnin ja nk. Lean-menetelmän mukaisten kehityshankkeiden avulla.

Finanssimarkkinoiden edustajien näkemys Finanssivalvonnan toiminnasta

Finanssivalvonnan toiminnan kustannustehokkuutta ja tuloksellisuutta tukee säännöllinen finanssimarkkinoilla toimivien tahojen kuulemiskäytäntö. Vuotuinen kuuleminen järjestettiin toukokuussa.

Kuulemistilaisuudessa finanssimarkkinoiden edustajat totesivat Finanssivalvonnan toimineen hyvin ja huomioi- neen valvottavien näkemyksiä. Edustajien mielestä stra- tegiaa on suunnattu onnistuneesti riskiperusteiseen val- vontaan. Vuoropuhelu valvottavien ja sidosryhmien kans- sa on ollut toimivaa ja tarpeellista. Työeläkevakuutusalan osaamista on vahvistettu.

Edustajat toivoivat, että Finanssivalvonta konsulttoisi aiempaa laajemmin uusista sääntelyhankkeista, selkeyt- täisi sääntelynsä sitovuusastetta ja antaisi toimijoille riittä- vän valmistautumisajan sääntelyyn ja ohjeistuksiin tule- viin muutoksiin. Lisäksi edustajat esittivät huolensa val- vonnan kustannusten noususta.

Finanssimarkkinoiden tila

Vuonna 2013 finanssisektorin toimintaympäristöä Suomessa ja laajemmin Euroopassa luonnehti kaksijakaisuus. Reaalitalouksien kasvu oli heikkoa tai negatiivista, mutta arvopaperimarkkinoilla ja erityisesti osakemarkkinoilla tunnelmat olivat optimistisia. Markkinoiden riskimitarien kehitys kuvasi koko ajan paranevaa kehitystä. Euroalueella korkotaso pysyi matalana, koska inflaatio vaimeni ja talous supistui.

Suomessa talouden aktiviteetti väheni toista vuotta peräkkäin johtuen yleisestä eurooppalaista taantumasta. Vuoden loppupuoliskolla saadun informaation perusteella arvioitiin Euroopan talouskasvun alkaneen, mikä tukisi myös Suomen talouskehitystä. Lainakannan kasvu hidastui, eivätkä kotitalouksien velat suhteessa käytettäviin tuloihin enää juurikaan kasvaneet vuonna 2013 ja noin 15 vuotta jatkunut velkaantumisen kasvu pysähtyi.

Monet tekijät selittävät finanssimarkkinoiden hyvää kehitystä: erityisesti Yhdysvalloissa keskuspankki FEDin määrällinen rahapolitiikka nosti osakekursseja. Euroopassa ja euroalueella valtioiden velkakriisi ei kärjistynyt uudestaan ja talouskasvun paranemisesta saatiin merkkejä. Kyproksen ja muiden valtioiden ja pankkien keväinen ongelmienratkaisu sujui ilman suuria markkinavaikutuksia.

Suomalaisten pankkien varainhankinnassa ei ollut ongelmia kertomusvuonna ja pankkien vakavaraisuus pysyi vahvana. Vaisusta toimintaympäristöstä huolimatta pankkien kirjaamat luottojen arvonalentumiset näyttävät viimeisimpien tietojen perusteella laskeneen edellisvuodesta. Pankkien perusliiketoiminnassa kotitalous- ja yritysluottojen kasvuvauhti hiljensi kuvaten vaisua luotonkysyntää. Toisin kuin monessa Euroopan maassa, Suomessa asiakaskunnan luottokanta kuitenkin kasvoi.

Matala korkotaso loi haasteellisen toimintaympäristön vakuutusyhtiöille. Osakkeiden tuottaessa hyvin työeläkelaitokset kasvattivat alkuvuodesta sijoitustensa riskitasoa. Työeläkelaitokset saivat sijoituksilleen selvästi eläkerahastoille hyvitetävää määrää korkeamman tuoton, ja siten riskipuskurina toimiva vakavaraisuuspääoma kasvoi vuoden aikana. Vaikka korkosijoituksista saadut tuotot olivat heikkoja, niin osakekurssien nousu paransi myös henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden sijoitustuottoja

erityisesti jälkimmäisellä vuosipuoliskolla, mikä vahvisti yhtiöiden vakavaraisuutta. Vahinkovakuutusyhtiöille matala korkotaso aiheutti tarvetta pitkäaikaisten vastuiden diskonttokorkojen laskemiseen, mikä kasvattaa yhtiöiden vastuuvelkaa ja heikentää vakuutusteknistä katetta. Henkivakuutussektorilla matalan korkotason pitkittymiseen on varauduttu mm. vastuuvelan täydennyksillä ja myynnin painopistettä on jo pitkään siirretty sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin.

Euroopan keskuspankin EKP:n sekä kansallisten keskuspankkien ja valvontaviranomaisten lukuisat toimet finanssi- ja velkakriisin hillitsemiseksi ovat osaltaan vaikuttaneet finanssimarkkinoiden tilan vakautumiseen, samoin kuin monien kansallisten hallitusten toimet julkisen talouden saattamiseksi kestävämmälle pohjalle. Toimintaympäristön negatiiviset yllätykset ja kehityskulut ovat kuitenkin koko ajan mahdollisia. Suomenkin finanssisektorin toimintaympäristö on edelleen riskialtis.

Vuoden 2013 tavoitteet ja niiden toteutuminen

Riskiperusteisesti kohdennettu ja tehokas valvonta

Vuoden 2013 aikana kehitettiin merkittävästi valvottavien ajantasaisen analyysin menetelmiä. Uusittu riskimittaristo otettiin käyttöön eri valvottavasektoreilla jatkuvan valvonnan työkaluksi. Suomen Pankin osallistuminen pankkisektorin analyysiryhmään on parantanut analyysin laatua ja tiedonkulkua Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin välillä.

Vuonna 2013 jatkettiin raportointi- ja analyysijärjestelmien kehittämistä ja kehitystyö eteni lähes tavoitteiden mukaisesti. Raportointivaateet valvottaville ovat huomattavasti kasvaneet etenkin EU-tason vaatimuksista johtuen. Suuri tietomäärä ja analyysitoiminnan kehitystyö ovat edellyttäneet taloudellisen tiedon tallennus- ja analyysijärjestelmän uusimista ja yhtenäistämistä (uusi RiskiNXT-järjestelmäkehitys). Järjestelmän kehittäminen jatkuu vielä vuonna 2014.

Finanssivalvonnan sisäinen kriisivalmiusprojekti organisoitiin ja aikataulutettiin uudelleen. Projekti valmistuu keväällä 2014. Projektin tarkoituksena on varmistaa Finanssivalvonnan kriisivalmiudet valvottavissa tapahtuvien mahdollisten kriisitilanteiden varalta. Kriisivalmiuksia on tarkoitus edelleen testata säännöllisesti simulaatioharjoitusten avulla.

Finanssivalvonnan ydinprosessit on määritelty perusteellisesti. Toimilupa- ja analyysiprosesseja kehitettiin vuoden aikana nk. Lean-menetelmän avulla entistä sujuvammiksi hyödyntäen ulkopuolisten konsulttien analyysiä ja osaamista.

Finanssivalvonnan tavoitteena on olla tehokkuudessa ja laadussa eurooppalaisten valvojien kärkitasoa. Vuoden 2013 aikana ESMA teki vertaisarvion rahamarkkinarahastoja koskevan ohjeen täytäntöönpanosta ja markkinoiden väärinkäytösäännösten valvonnasta sekä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen (EIOPA) sisäisten mallien ennakoarvioinnista. Näiden mukaan Finanssivalvonta noudattaa hyvin suosituksia. Lisäeläkelaitosten valvontaa koskevassa vertaisarvioinnissa suositeltiin, että Finanssivalvonta laajentaa ao. laitosten valvontaa erityisesti luotettavan hallinnon ja sisäisen valvonnan järjestämisen osalta. Suosituksen mukaiset toimenpiteet on jo toteutettu jatkuvassa valvonnassa.

Finanssivalvonnassa tehtiin mm. seuraavia toimenpiteitä vuonna 2013:

- Valvontatyö suunnattiin strategian mukaisesti analyysin ja valvontahavaintojen perusteella riskipitoisimpiin valvottaviin ja toimintoihin. Analyysiryhmät tuottivat neljännesvuosittain sisäiset valvottavaraportit valvottavasektoreittain.
- RiskiNXT-analyysijärjestelmän uudistamista jatkettiin sekä vietiin eteenpäin EU-tason yhtenäistettyjä raportointihankkeita asetettujen aikataulujen mukaisesti.
- Finanssivalvonnan kriisivalmiusprojekti organisoitiin ja aikataulutettiin uudelleen.
- Toteutettiin henkilöstön terveystutkimus, jonka tulosten perusteella tunnistettiin tarvittavat toimenpiteet työhyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Jatkotoimenpiteitä ryhdyttiin toteuttamaan yhteistyössä Diacorin kanssa.
- Toteutettiin valmentavan johtamisen koulutusohjelma Finanssivalvonnan esimiehille.
- Finanssivalvonta julkaisi kaksi laajaa arviota valvottavien taloudellisesta tilasta ja riskeistä, kaksi tilanpäivitystä, neljä Markkinat-tiedotetta ja viisi muuta julkaisua.
- Finanssivalvonta antoi kaksi julkista varoitusta ja määräsi kuusi rikemaksua sekä teki neljä tutkintapyyntöä poliisille. Varoitusten perusteina olivat erityisesti asiakasvarojen säilyttämiseen, sisäiseen valvontaan ja riskien hallintaan liittyvät puutteet. Pääosa rikemaksuista kohdistui säännöllisen raportoinnin laiminlyönteihin.
- Yhteydenpitoa poliisin ja syyttäväviranomaisten kanssa tiivistettiin sekä osallistuttiin talousrikostorjunnan operatiivisen ohjausryhmän toimintaan.

Valvontatyö kohdistui riskipitoisimpiin valvottaviin ja toimintoihin

Finanssivalvonnan analyysiryhmät analysoivat finanssimarkkinoiden vakauden kannalta tärkeimpiä valvottavaryhmiä. Analyysiryhmät tuottivat neljännesvuosittain sisäiset valvontaraportit valvottavasektoreittain. Pankkisektorin analyysiryhmässä yhteistyö Suomen Pankin kanssa oli tiivistä. Sijoituspalveluyrityksiä ja rahastoyhtiötä analysoivan ryhmän toiminnan painopisteitä ja organisoitumista kehitettiin syksyn aikana.

Henki-, vahinkovakuutus- ja työeläkevakuutusyhtiöiden sekä sijoituspalveluyritysten ja rahastoyhtiöiden eri riskialueiden kehitystä valvottiin uudella kynnysarvo-menetelmällä. Pankkien valvonnassa käytetyt indikaattorit ja niihin liittyvät kynnysarvot otettiin käyttöön uuden RiskiNXT-sovelluksen kehitystyön osana.

Liiketoimintariskin pääomavarausten riittävyden arviointiin määriteltiin kehikko, jonka kehitystyö jatkuu edelleen.

Finanssivalvonnan tuotearviointiryhmä kävi säännöllisesti läpi uusia finanssituotteita ja -palveluita, erityisesti asiakkaan- ja sijoittajansuojan näkökannalta. Monimutkaisten sijoitustuotteiden hallinnointia (tuotesuunnittelu, päätöksenteko, kontrollit) arvioitiin muutamissa toimijoissa.

Finanssivalvonta laati kolme julkaisua, joissa arvioitiin finanssisektorin tilannetta, ja Markkinat-tiedotteita julkaistiin neljä.

Tiedonkeruujärjestelmät etenivät

Raportointiuudistuksiin valmistautumista jatkettiin osallistamalla Euroopan finanssivalvontaviranomaisten valmistelyryhmiin, tiedottamalla toimialalle ja muille sidosryhmille muutoksista sekä suunnittelemalla ja toteuttamalla Finanssivalvonnan uusia raportointijärjestelmiä ja taulukoita. Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) raportointistandardin mukainen vakavaraisuusraportointi käynnistyi vuoden 2014 alussa lukuun ottamatta taloudellisen raportoinnin (FINREP) aloitusta, jota EBA on lykännyt puolella vuodella. Finanssivalvonta otti FINREPIin perustuvan taloudellisen raportoinnin käyttöön jo vuoden 2014 alusta kansallisesti. RiskiNXT-analysijärjestelmän kehittäminen on edennyt pääosin aikataulussa.

Finanssivalvonnan omana hankkeena käynnistetty asuntoluottoraportoinnin kehittämistyö käynnistettiin.

Arvopaperikaupankäynnin valvonnan signaali- ja analyysityökalun esitutkimus ja vaatimusmäärittely saatettiin loppuun sekä valmisteltiin kilpailutusta analyysityökalun rakentamiseksi.

Kriisivalmiusprojektin etenemisessä viiveitä

Finanssivalvonnan omia kriisivalmiuksia varmistava projekti ei edennyt suunnitellusti, minkä vuoksi se organisoitiin ja aikataulutettiin uudelleen keväällä 2013. Projekti hyödyntää ja päivittää jo olemassa olevaa ohjeistusta ja kerättyä aineistoa sekä laatii ja dokumentoi kriisitilanteissa sovellettavia prosesseja ja yhteistyömalleja. Projektityön valmistumisen uusi tavoiteaikataulu on vuoden 2014 toinen kvartaali.

Kriisinhallintatehtäviin osallistuva henkilöstö tullaan nimeämään osana kriisivalmiusprojektia. Lisäksi tietojen saatavuuden varmistava Finanssivalvonnan määräyskoelman muutos on parhaillaan laadittavana.

Finanssivalvonta osallistui Finanssialan sektorin, rahoitushuoltopoolin ja vakuutusalan poolin toimintaan, joissa mm. asetetaan tavoitteita finanssialan varautumiselle ja arvioidaan alan varautumisen tilannetta. Finanssivalvonta oli mukana myös asettamassa tavoitteita korttimaksamiseen varautumiselle rahoitushuoltopoolin työryhmässä.

Sisäisen toiminnan tehostaminen, osaaminen ja hyvä esimiestyö painoalueina

Finanssivalvonta tilasi ulkopuolisen arvion toimilupa- ja analyysiprosesseistaan. Arvio toteutettiin yhteistyössä Finanssivalvonnan johdon ja henkilöstön kanssa. Lopputuloksena kuvattiin prosessit ja tuotettiin prosessien kehittämissideoita nk. Lean-menetelmän mukaisesti. Osa ideoista toteutettiin välittömästi kehitystyön aikana ja osan toteuttamista jatkettiin vuoden aikana. Finanssivalvonnan sisäinen ohjausryhmä huolehti kehitystyön jatkuvuudesta. Prosessien tehostamisselvitys kehitti myös työhön osallistuneiden Finanssivalvonnan edustajien projektinjohtotaitoja ja Lean-osaamista. Prosessien kehittämisselvitys jatkuu vuoden 2014 aikana.

Osana sisäisen toiminnan tehostamista lisättiin yhteistyötä Suomen Pankin kanssa, mm. parannettiin toiminnallista yhteistyötä tietojen vaihdossa, tiedonkeruun rationalisoinnissa ja makrovakausvalvonnan edellyttämässä analyysiprosessissa. Lisäksi toteutettiin organisatorisia muutoksia siirtämällä hallinnollisia, tietoteknisiä ja asiakirjahallinnon tehtäviä Suomen Pankin hoidettavaksi.

Tavoiteltujen käsittelyaikojen toteutumista seurattiin edelleen. Toimilupien ja asiakasvalitusten käsittelyajoissa saavutettiin tavoitearvo. Sanktioprosessissa keskimääräiset käsittelyajat lyhenivät hieman, mutta tavoitetasoa ei saavutettu johtuen yksittäisen valvontatapauksen käsittelyn laajuudesta ja vaativuudesta. Sanktioasioiden käsittelyyn suunnattiin loppuvuoden aikana lisää voimavaroja Finanssivalvonnan sisäisin toimenpitein.

Vuoden alusta otettiin käyttöön uusi intranet "Valo" ja samalla siirryttiin asiakirjahallinnossa sähköiseen asiointiin. "Valon" käyttöönotossa ilmeni ongelmia. Henkilöstölle järjestettiin koulutusta uusista sähköisistä järjestelmistä ja työtiloista.

EU-tason koulutusta hyödynnettiin suunnitelmallisesti Finanssivalvonnalle keskeisillä osa-alueilla. Tällä varmistettiin se, että henkilöstön osaaminen on muiden valvojien parhaan osaamisen tasolla.

Diacorin toteuttaman koko Finanssivalvonnan henkilöstöä koskevan terveystutkimuksen pohjalta sovittiin yhteistyössä Diacorin kanssa toteutettavista jatkotoimista, joilla osaltaan edistetään ja ylläpidetään työhyvinvointia. Syksyn 2013 aikana käynnistettiin useita hankkeita työhyvinvoinnin kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi.

Keväällä 2013 käynnistettiin valmentavan johtamisen koulutusohjelma, johon osallistuivat kaikki Finanssivalvonnan esimiehet. Koulutustilaisuudet toteutettiin syyskaudella 2013 ja koulutuksen päätöstilaisuus pidettiin tammikuussa 2014.

Finanssivalvonnan kustannukset ja henkilömäärä pysyivät hyväksytyt kehysten sisällä.

Valvottavien vahva riskienkantokyky ja korkealaatuinen hallinto

Strategian mukaisesti pyrittiin lisäämään tarkastusten lukumäärää ja niiden osuutta valvontatyöstä. Tarkastusten määrällistä tavoitetta ei kuitenkaan vuoden 2013 aikana täysin saavutettu. Tarkastuskohteet painoutuivat toimintasuunnitelman ja riskiarvioinnin (esim. erottelu-analyysi) perusteella valittuihin kohteisiin.

Jatkuvan valvonnan systemaattisuutta parannettiin ottamalla käyttöön valvottavakohtaiset valvontasuunnitelmat, jotka kokoavat valvontatoimet yhteen muista suunnitelmista (tarkastukset, valvontakäynnit ja valvojan arvioon laadinta).

Vuoden 2013 aikana valmistui rahoitussektorin vakavaraisuus- ja likviditeettirisikisääntely (CRR/CRD IV -paketti) sekä vakuutussektorin Solvenssi II -vakavaraisuusvaatimusten ja -vastuuvelan laskentaa koskeva direktiivi. CRR/CRD IV -paketin valmistelutyössä Suomen kannalta tärkeimmiksi asioiksi nousivat luottolaitoksen vakuutusyhtiöomistusten käsittely samoin kuin erisuuruista voitonjakoa sisältävien pääomainstrumenttien käsittely luottolaitoksen omilla varoilla. Näissä kysymyksissä saavutettiin Suomen kannalta hyväksyttävissä oleva lopputulos. Solvenssi II -direktiivi päättyi Suomen kannalta toimivaan muotoon.

Luottolaitoslain uudistaminen ja CRD IV -muutosten käyttöönotto Suomessa etenivät pitkälle vuoden 2013 loppuun mennessä. Yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön (STM) kanssa vietiin eteenpäin ns. Solvenssi 1½ -hanketta, jolla saatetaan voimaan Solvenssi II:n välivaiheen ohjeistus ja jota koskeva Vakuutusyhtiölain osittaisuudistus hyväksyttiin eduskunnassa marraskuussa 2013.

Finanssivalvonta määritteli yhdessä Suomen Pankin kanssa makrovakauserävalvonnan prosessin sekä makrovakauseräraportin rungon ja ensimmäinen pilottiraportti makrovakauserävalvonnan tulevan päätöksenteon tueksi valmistui.

Työeläkeyhtiöiden vakavaraisuuskehikon uudistamista jatkettiin STM:n työryhmässä.

Finanssivalvonnassa tehtiin mm. seuraavia toimenpiteitä vuonna 2013:

- Valvottavien vahvan riskienkantokykyyn ja korkealaatuisen hallinnon osalta valmistui vuonna 2013 yhteensä 38 tarkastusta (tavoitearvo 45). Asiakkaan- ja sijoittajansuojan alalta valmistui yhteensä 22 tarkastusta (tavoitearvo 22).
- Suurista valvottavista laadittiin vuosittaiset valvojan arviot kuvaamaan vakavaraisuuden riittävyttä suhteessa riskiasemaan ja pääomasuunnittelun laatua. Pienemmistä valvottavista laadittiin Finanssivalvonnan prosessin mukaiset valvottavaryhmäkohtaiset koostearviot tai vuosiraportit.
- Määriteltiin lakisäätöiset veloitteet täyttävä makrovakauserävalvonnan prosessi ja sen edellyttämä analyysityö yhteistyössä Suomen Pankin kanssa sekä tehokas valmistelujärjestelmä Finanssivalvonnan johtokunnan tulevaa päätöksentekoa varten. Laadittiin makrovakauserävalvonnan tarvitseman analyysin pilottiraportti jatkotyön pohjaksi Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin johtokunnalle. Finanssivalvonta edisti osaltaan pankki- ja vakuutussektorin vakavaraisuussääntelyhankkeiden (CRD IV ja Solvenssi II) valmistumista, osallistui sääntelyä koskevan kotimaisen lainsäädäntötyön valmisteluun, tiedotti valvottaville sääntelyhankkeiden etenemisestä, seurasi sääntelymuutoksiin valmistautumisen edistymistä valvottavakentässä sekä suunnitteli tarvittavat muutokset omiin valvontakäytäntöihinsä.
- Finanssivalvonta järjesti yhteensä seitsemän tilaisuutta valvottaville Solvenssi II- ja CRD IV -sääntelyhankkeista ja niihin liittyvästä raportoinnista. Osallistujia tilaisuuksissa oli yhteensä yli 400.
- Finanssivalvonta osallistui työeläkelaitosten vakavaraisuussääntelyn uudistamiseen STM:n työryhmissä, mm. edistämällä uuden riskiperusteisen vakavaraisuuslaskentakehikon laatimista ko. työryhmissä ja toteutti uudistusta koskevan vaikutusarvion.
- Vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia koskevasta direktiivistä (AIFM) johtuva kehityshanke toimilupien käsittelystä, rekisteröinnistä ja valvonnan sisällön järjestämisestä saatettiin loppuun 2013. Toimialalle järjestettiin useita informointitilaisuuksia sääntelyn edetessä.

Tarkastustoiminta jatkui laaja-alaisena ja valvontatyötä systematisoitiin valvontasuunnitelmien avulla

Finanssivalvonnan tarkastustoiminta oli laaja-alaista ja sitä suunnattiin analyysitoiminnan pohjalta valituille riskialueille ja riskillisimpiin toimijoihin. Pienempien toimijoiden osalta hyödynnettiin erotteluanalyysiä, jonka avulla tarkastustoimintaa kohdistettiin riskillisiksi tunnistettuihin toimintoihin ja valvottaviin. Tarkastusten perusteella annettiin runsaasti palautetta valvottaville, edellytettiin valvottavilta konkreettisia ja aikataulutettuja toimenpidesuunnitelmia sekä seurattiin niiden toteutumista osana jatkuvaa valvontaa.

Suurimpiin luottolaitoksiin kohdistuvia markkina- ja likvideettirisien hallinnan tarkastuksia jatkettiin. Pankkeihin tehtiin useita luotettavan hallinnon ja sisäisen valvonnan tarkastuksia. Lisäksi tarkastettiin yritysluottojen riskejä ja kirjausasia. Useaa pankkia kehoitettiin kehittämään sisäisen valvonnan järjestämistä ja riskienhallinnan organisoimista.

Uusina tarkastusteemoina olivat verkkopankkien turvallisuus ja maksutapahtumien monitorointi rahanpesun estämiseksi. Maksujärjestelmien ja korttiprosessien teematarkastuksia jatkettiin. Maksujärjestelmien tarkastuksissa huomautettiin vakavien maksujärjestelmähäiriöiden puutteellisista varajärjestelyistä. Korttiprosessitarkastuksilla ei havaittu puutteita. Finanssivalvonta kuitenkin suosittelee, että pankit toteuttaisivat nykyistä monipuolisemmat mahdollisuudet asettaa erilaisia turvarajoja maksukortteille väärinkäytösten ehkäisemiseksi.

Vakuutusyhtiöiden Solvenssi II -valmiuksia arvioitiin jatkamalla vastuuvelan laskennan tarkastuksia yhtiöihin, joihin tarkastusta ei vielä ollut tehty. Tarkastuksissa havaittiin kehitystarpeita sekä laskennassa että hankkeiden resursoinnissa ja dokumentoinnissa. Vakuutusyhtiöiden valvonnan keskeisenä painopisteenä oli luotettava hallinto.

Työeläkevakuutusyhtiöiden tarkastuksissa keskityttiin sijoitustoimintaan ja sen riskienhallintaan sekä luotettavaan hallintoon, jossa painopisteinä olivat hallintokulttuuri, palkitseminen ja lähipiirikaupat. Yhtiöitä kehoitettiin mm. muuttamaan sijoitustoiminnan limiittijärjestelmiä ja toimintavaltuuksia siten, että hallitus kykenee nykyistä paremmin vastuunsa mukaiseen sijoitustoiminnan ohjaukseen ja valvontaan. Työeläkevakuutusyhtiöille suositeltiin hallituksen jäsenten valitsemista koskevien periaatteiden täsmentämistä sekä lähipiirin kanssa tehtävien kauppajen ohjeistuksen parantamista.

Yksittäisille valvottaville ja pienempien valvottavien osalta valvottavaryhmille laadittiin valvontasuunnitelmat, joissa määritellään valvonnan painopisteet ja vuoden aikana toteutettavat konkreettiset valvontatoimet. Tarkastuksia suppeampien valvontakäyntien painopisteiksi valittiin luottolaitosten ja vakuutusyhtiöiden osalta luotettava

hallinto, Solvenssi II -valmistautumisaste sekä kriisinhallinta- ja jatkuvuussuunnitelmat. Eläkesäätiöissä ja -kassissa keskityttiin sijoitusosaamiseen ja -suunnitelmiin sekä hallituksen valvonta- ja ohjausvastuuseen. Valvontakäynneille asetettiin myös määrälliset tavoitteet. Valvontakäyntien sisällölliset ja määrälliset tavoitteet saavutettiin tarkastelujaksolla hyvin.

Finanssivalvonnan laadittiin valvojan arvio 17 valvottavasta. Pienistä valvottavista tehtiin sektorikohtaiset koostearviot Finanssivalvonnan sisäiseen käyttöön. Valvojan arvio on kokonaisvaltainen arvio valvottavan liiketoimintaan sisältyvistä riskeistä, niiden kattamiseksi varattujen pääomien riittävydestä sekä hallinnon ja riskienhallinnan tasosta. Arvio laaditaan kooltaan merkittävistä valvottavista vuosittain ja pienemmistä valvottavista 2–3 vuoden välein. Arvio esitellään kunkin yhtiön johdolle ja käsitellään sen hallituksessa. Annettujen kehoitusten ja suositusten toteuttamista seurataan ja tilanne arvioidaan viimeistään seuraavassa valvojan arviossa. Seurannan mukaan valvottavat toteuttavat korjaavista toimista neljäsosan tarkastusvuonna ja noin puolet seuraavana vuonna.

Makrovakauservalvonnan valmistelu eteni yhdessä Suomen Pankin kanssa

Keskeinen asia Euroopan Järjestelmärisikokomitean ESRB:n työssä keväällä 2013 oli suositus makrovakauserpolitiikan välitavoitteista ja välineistä, joka julkaistiin kesäkuun puolivälissä. Finanssivalvonta osallistui kyseisen tärkeän suosituksen valmisteluun yhdessä Suomen Pankin kanssa. CRD IV/CRR:iin pohjautuvien makrovakauservälineiden määrittely ja testaaminen sekä kokemusten hankinta niistä eri Euroopan maissa on tärkeää.

Makrovakauservalvonnan järjestämistä Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin yhteistyönä koskeva hanke eteni pääosin suunnitelman mukaisesti ja työ jatkuu edelleen. Vuonna 2013 mm. valmisteltiin yhteistyössä makrovakauservalvonnan päätöksentekoa palveleva pilottiversio analyysiraportista, joka vietiin Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin johtokuntien kommentoitavaksi jatkotyötä varten. Samoin määriteltiin valmistelutyön ja päätöksenteon alustava prosessikuvaus ottaen huomioon SSM-asetuksen edellyttämät EKP:n konsultoinnit sekä muiden EU-elimien informoinnit. Makrovakauservalvonnan tehtävien aloittamiseen 2015 alussa valmistaudutaan edelleen yhdessä Suomen Pankin kanssa ja kehitetään yhteistyötä VM:n kanssa kattavan makrovakauservalvonnan valmistelun turvaamiseksi. Jatkossa on tärkeää myös makrovakauservalvonnan integrointi osaksi Finanssivalvonnan valvontatyön kokonaisuutta.

Malliarvioprojekteja jatkettiin valvottavien hakemusten pohjalta

Vuoden 2013 aikana käsiteltiin viiden pankin sisäisten luottoluokitusten menetelmän käyttöä (IRBA) koskevia

hakemuksia. Hakemukset koskivat mallinmuutoksia, lupaan sisällyttäviä siirtymäsuunnitelmia ja kokonaan uusia IRBA-lupia. Yhden pankin osalta hyväksyttiin mallin muutos. Uusia IRBA-lupia ei vuoden aikana myönnetty. Pankkisektorin useiden hakemusten päällekkäisyys on viivästyttänyt työn etenemistä. Finanssivalvonta on malliarvioissa kiinnittänyt huomiota erityisesti parametrien riittävään konservatiivisuuteen ja edellyttänyt niihin varmuusmarginaaleja. Pankkien tavoitteena on yhä voimakkaammin ollut pääomavaatimusten alentaminen sisäisten mallien avulla.

Vakavaraisuus- ja muun sääntelyn uudistukset ja uudet valvontatehtävät työllistivät edelleen valvojaa

Luottolaitosdirektiivi (CRD IV) tulee saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä 1.7.2014 mennessä. Tätä koskeva hallituksen esitys edistyi merkittävästi vuoden 2013 aikana ja se annettaneen eduskunnalle vuoden 2014 alkupuolella. Finanssivalvonnan ja VM:n yhteydenpito valmistelutyössä on ollut hyvin tiivistä ja tämän hetkinen lakiesitys on pitkälti Finanssivalvonnan tavoitteiden mukainen. Uusien vakavaraisuusvaatimusten käyttöönoton aikataulu sekä kansallisesti systeemisesti merkittävien pankkien lisävaatimusten asettaminen 2016 lukien vastaavat Finanssivalvonnan näkemyksiä.

Luottolaitoslain uudistusta koskevaan esitykseen sisältyy myös makrovakauserävalvonnan tehtävien asettaminen Finanssivalvonnan johtokunnan tehtäväksi 2015 alusta lukien. Makrovakauserävalvonnassa tarvittavien uusien välineiden osalta Finanssivalvonta on pitänyt tärkeänä sitovan enimmäisluototusasteen asettamisen mahdollisuutta sekä CRD IV -direktiiviin sisältyvän järjestelmäriiskuskurin käyttöönottoa Suomessa.

Finanssivalvonta osallistui VM:n johdolla toimineen Pankkien kriisinratkaisulainsäädännön uudistamistyöryhmään edistäen Finanssivalvonnalle keskeisiä näkökantoja mm. kriisinratkaisuviranomaisen organisoimisen, käytettävien kriisinratkaisuvälineiden ja kriisinratkaisurahastojen rakenteen osalta. Samoin Finanssivalvonta osallistui Suomen kantojen muodostukseen EU-lainsäädännössä.

Vakuutussektorin Solvenssi II -vakavaraisuusvaatimusten ja -vastuuelan laskentaa koskeva direktiivi tulee voimaan vuoden 2016 alussa. Valmistelun loppuvaiheessa EIOPA toteutti komission pyynnöstä pitkäaikaisia takuita sisältävien vakuutus tuotteiden käsittelystä vastuuelassa ja vakavaraisuuslaskennassa vaikuttavuusarvion, johon myös suomalaiset yhtiöt osallistuivat erittäin kattavasti.

Vuoden 2014 loppupuolella hyväksytyllä vakuutusyhtiölain muutoksella saatettiin voimaan mm. hallinnon järjestämistä koskevat uudet säännökset ennen Solvenssi II:n voimaantuloa. Finanssivalvonnan tavoitteet toteutuivat lakimuutoksessa hyvin. Uudet säännökset sisältävät

myös Finanssivalvonnan aiemmantasoiset määräyksenantovaltuudet riskien hallinnassa ja sisäisessä valvonnassa.

Työeläkelaitosten vakavaraisuuskehikon uudistamista jatkettiin STM:n työryhmässä. Työ jatkuu vuoden 2014 puolella ja tavoitteena on saada hallituksen esitys annettua syksyn 2014 istuntokauden aikana. Finanssivalvonta panosti merkittävästi resursseja mallin kalibrointityöhön sekä toteutti ensimmäisen vaikuttavuusarvion. Finanssivalvonta on pitänyt tärkeänä sitä, että valmistelu pohjautuu riskien mahdollisimman todenmukaiseen arviointiin.

AIFM-direktiiviä koskeva kehityshanke toimilupien käsittelystä, rekisteröinnistä ja valvonnan sisällön järjestämisestä saatettiin loppuun. Työtä jatketaan linjaorganisaatiossa sääntelyn voimaan tulon asti. AIFM-raportoinnista käynnistettiin erillisprojekti. Finanssivalvonta käytti hyväksi Suomen Pankin rahastoraportoinnin kautta saavutettua osaamista myös ESMAn AIFM-raportointia koskevassa hankkeessa. Lisäksi Finanssivalvonta osallistui kansalliseen lainvalmisteluun.

Projekti EMIR-asetuksen (asetus OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä) edellyttämän johdannaismarkkinoiden valvontatehtävien käynnistämiseksi saatettiin loppuun. Johdannaisten raportointi alkoi helmikuussa. Finanssivalvonnasta on tulossa kansainvälisten LEI-tunnisteiden (Legal Entity Identifier) myöntämistä Suomessa valvova viranomainen. Suomessa tunnisteet myöntää Patentti- ja rekisterihallitus.

Finanssivalvonta tiedotti uudesta sääntelystä aktiivisesti

Finanssivalvonta teki vaikuttavuusarvion likviditeettipuskurivaatimuksen (LCR) implementoinnista. Tulosten perusteella nähtiin pienten pankkien olevan selvästi vaikeammassa tilanteessa verrattuna suuriin pankkeihin.

CRD IV -sääntelyuudistuksen näkökulmasta tiedotettiin myös makrovakauserävalvontaan ja pankkiunioniin liittyvistä kysymyksistä.

Monissa Solvenssi II -tilaisuuksissa olivat esillä mm. pitkäaikaisten takuiden käsittelyä (LTGA) laskennassa koskenut vaikuttavuusarvio sekä Solvenssi II:n käyttöönottoon valmistavat ns. välivaiheen ohjeet.

Toimialalle järjestettiin useita informaatiotilaisuuksia AIFM-sääntelyn etenemisestä sekä tulevista raportointivaatimuksista. Tilaisuuksien materiaali on julkaistu Finanssivalvonnan verkkopalvelussa. Valvottavilta saadun palautteen perusteella voidaan arvioida, että tilaisuudet koettiin hyödyllisiksi ja informatiivisiksi.

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelman uudistustyö jatkuu

Finanssisektorin sääntelykokonaisuus koostuu usean eri tahon antamasta sääntelystä. Sääntelykokonaisuus on hajanainen ja monelle valvottavalle vaikeasti hahmotettava. Vähentääkseen tulkintaepäselvyyksiä Finanssivalvonta selkeytti antamiensa määräysten ja ohjeiden sitovuusasteen ilmaisua.

Pankkisektorin osalta Finanssivalvonnan määräysten mukautus CRR/CRD IV -sääntelyuudistukseen valmistui vuoden 2013 lopussa. Koska CRR-asetus kattaa suuren osan teknisistä vakavaraisuussäädöksistä, Finanssivalvonnan annettaviksi jääneet yksittäiset tarkemmat määräykset koottiin yhteen määräys- ja ohjedokumenttiin (vakavaraisuuden laskenta ja suuret asiakasriskit). Lisäksi Finanssivalvonta julkaisi omat kannanottonsa vakavaraisuus- ja likviditeettisääntelyn uudistukseen liittyvistä kansallisen valvojan käytössä olevista harkinnanvaraisista säännöksistä (nk. kansalliset optiot). Riskienhallinnan määräysten ja ohjeiden uudistaminen on viivästynyt, osin lainsäädäntöhankkeiden keskeneräisyydestä johtuen. Finanssivalvonnassa harkittiin määräys- ja ohjekokoelman kehittämistä suuntaan, joka tarkoituksenmukaisemmin ottaisi huomioon vakuutussektorin yhtiö- ja sopusuhteelliset erityispiirteet ja siten paremmin palvelisi niin valvottavien kuin valvojan käytännön tarpeita.

Finanssivalvonta julkaisi myös rahoitussektoria koskevan Vakavaraisuuden hallinnan arvioinnin menettelytavat -muistion. Menettelytavoilla (mm. stressitestien riittävällä huomioimisella) turvataan vakavaraisuusvaatimusten riittävän korkea taso.

Korkealuokkainen asiakkaan- ja sijoittajansuoja

Sääntelyhankkeisiin, varsinkin Finanssivalvonnan oman ohjeistuksen antamiseen, suunnattiin huomattava määrä resursseja vuoden aikana ja osa tarkastuksista sekä muista suunnitelluista valvontahankkeista siirrettiin eteenpäin. Tarkastusten sijasta tehtiin suppeampia valvontakäyntejä, joilla käytiin läpi erityisesti pienten sijoituspalveluyritysten ja rahastoyhtiöiden menettelytapoja ja sisäisiä prosesseja. Varsinkin pienillä sijoituspalvelu- ja rahastoyhtiöillä todettiin edelleen vaikeuksia sääntelyn osaamisessa ja noudattamisessa. Sijoittajainformaation ja sen tuottamisprosessien valvonta eteni pääosin suunnitelman mukaisesti. Laajamittaisia tai muutoin merkittäviä epäkohtia ei ilmennyt.

Asuntoluottomarginaalien korotuksiin liittyviä tulkintoja käsiteltiin vuoden aikana. Pankeille lähetetyllä kirjeellä selkeytettiin asuntolainavelallisten asemaa tietyissä erityistilanteissa.

Sääntelyhankkeissa saatiin eteenpäin Finanssivalvonnan keskeisiä näkemyksiä sääntelyn sisällöstä esimerkiksi asiakkaan- ja sijoittajansuojan osalta. Arvopaperimarkkinalain kokonaisuudistuksen edellyttämät muutokset Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmaan toteutettiin määräajassa. Markkinaosapuolia informoitiin uudesta sääntelystä ja valvontahavainnoista merkittävässä määrin.

Finanssivalvonta tuottaa Finanssiasiakas.fi -verkkopalveluun puolueetonta tietoa säästämis- ja sijoitustuotteista. Verkkopalvelun kävijämäärät ovat vielä vaatimattomat, mutta kävijämäärät ovat viime vuosien aikana kasvaneet reippaasti (40%).

Finanssivalvonnassa tehtiin mm. seuraavia toimenpiteitä vuonna 2013:

- Tarkastettiin asiakasvalitusten käsittelyjärjestelmiä pankeissa ja vakuutusyhtiöissä sekä jäsenyysasioiden järjestämisestä työttömyyskassoissa.
- Toteutettiin vuosittainen peruspankipalvelujen saatavuutta ja hinnoittelua koskeva selvitys. Ohjeistettiin pankkeja asuntoluottomarginaalien korotuksiin liittyvistä kysymyksistä.
- Tarkastettiin hallinnon luotettavuutta sijoituspalveluyrityksissä ja rahastoyhtiöissä. Arvopaperinvälittäjien on-site -valvontaa kohdennettiin sisäisiin prosesseihin ja menettelytapoihin.
- Sijoittajainformaation valvonnassa painotettiin uuden sääntelyn vaikutuksia mm. sijoitusrahastojen avaintietoesitteisiin sekä listayhtiöiden osalta rahoitusaseman ja toiminnan jatkuvuutta kuvaavien tietojen johdonmukaista antamista.
- Tilinpäätösvalvontaa kohdennettiin epävarman markkinatilanteen korostamiin tilinpäätöskysymyksiin kuten rahoitusriskitietojen esittämiseen sekä omaisuusarvon arvon alentumistestauksiin. Jatkettiin yhteistyötä tilintarkastajien valvojan (TILA) kanssa.
- Osallistuttiin EBAn, ESMAn, EIOPAn ja Joint Committeen sääntelyvalmisteluun sijoitustuotteita ja -palveluita, vakuutus tuotteita, arvopaperikaupankäyntiä, listayhtiöiden tiedonantovelvollisuutta, arvopaperimarkkinainfrastruktuuria ja vakuutusedustuksen valvontaa koskien.
- Asiakasvalistusta kohdennettiin erityisesti nuorille kulutusluoton ja asuntolainan hakijoille hyödyntämällä omaa asiakasvalistussivustoa sekä yhteistyötä kuluttajajärjestöjen ja Suomen Pankin kanssa.

Pienemmillä valvottavilla haasteena lisääntyvä sääntely

Asiakkaan- ja sijoittajansuojan tarkastukset (22 kpl) valmistuivat suunnitelman mukaisesti.

Asiakasvalitusten käsittelyssä pankeissa ja vakuutusyhtiöissä ei ilmennyt merkittäviä epäkohtia. Peruspankkipalveluselityksen mukaan henkilöasiakaskonttoreiden määrä on edelleen vähentynyt ja joidenkin pankkipalveluiden hinnat ovat nousseet. Finanssivalvonnan näemyksen mukaan peruspankkipalveluja on pääsääntöisesti edelleen hyvin saatavissa. Finanssivalvonta kiinnitti huomiota erityisesti laskun käteismaksusta veloitettavaan hintaan. Finanssivalvonta selkeytti tulkintaansa asuntovelallisten asemasta pankeille lähettämällään kirjeellä, joka liittyi asiakkaan aloitteesta tehtäviin muutoksiin luottosuhteessa tai vakuuksissa.

Työttömyyskassojen jäsenyyttä ja jäsenasioiden järjestämistä koskevissa tarkastuksissa työttömyyskassoja kehoitettiin kiinnittämään huomiota ulkoistettujen toimintojen sisäiseen valvontaan, etuushakemusten viivytyksettömyyden käsittelyyn ja kassan jäsenten yhdenvertaiseen kohteluun.

Sijoituspalveluyritysten tarkastukset kohdentuivat asiakkaiden toimeksiantojen toteuttamiseen sekä hankekohdainten sisäpiirirekisterien hallinnointiin. Merkittäviä puutteita ei ilmennyt. Sijoituspalveluyrityksissä havaittujen hallinnon luotettavuutta koskevien puutteiden osalta valvontatoimenpiteet ja mahdolliset seuraamukset ovat osin vielä valmistelussa. Pienempiin sijoituspalveluyrityksiin ja rahastoyhtiöihin tehtyjen valvontakäyntien aiheina olivat mm. kaupankäynnin menettelytavat, yhtiöiden toimenpiteet uuden sääntelyn johdosta (esim. UCITS IV, kaupparaportointi, sisäpiirirekisterit) ja toimintatavat uuden sääntelyn seurannassa. Etenkin pienillä valvottavilla on haasteita siinä, miten ne pystyvät noudattamaan yhä lisääntyvää ja monimutkaistuvaa sääntelyä.

Valvottiin tiedottamista epävarmassa markkinatilanteessa

Listayhtiöiden taloudellisen tilan heikentyminen näkyi mm. lisääntyneinä tulosvaroituksina, rahoitusjärjestelyinä ja osakeanteina. Valvonnassa painotettiin sitä, että yhtiöt tiedottavat oikea-aikaisesti ja johdonmukaisesti sekä myönteisestä että kielteisestä taloudellisesta kehityksestään. Esitehyväksynnässä kiinnitettiin erityisesti huomiota siihen, miten yhtiöt kertovat toiminnan jatkuvuuteen liittyvistä riskeistä ja epävarmuuksista sekä rahoitusasemastaan. Hyvää tiedottamista pyrittiin edistämään tiedottamisen menettelyihin liittyvillä valvontakäynneillä listayhtiöihin. Alkuvuoden selvitys listayhtiöiden tulevaisuuden näkymien antamisesta osoitti, että lähes kaikki listayhtiöt jatkoivat tulevaisuudennäkymien esittämistä osavuosii-

katsauksissaan sitä koskevan vaatimuksen poistumista huolimatta. Loppuvuodesta muutama yhtiö ilmoitti siirtyvänsä antamaan näkymiä vain tilinpäätöstiedotteissaan. Listayhtiöiden julkaisemasta sijoittajainformaatiosta toteutettiin sijoittajakysely, joka vahvisti sitä, että valvonnan painotukset vastaavat sijoittajien tärkeinä pitämiä asioita.

Listayhtiöiden tilinpäätösten kokonaisvaltainen läpikäynti (ns. full review) toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Epävarma markkinatilanne ja yhtiöiden heikentynyt taloudellinen tila edellyttivät valvontatoimenpiteiden suuntaamista muun muassa rahoitusriskien esittämiseen sekä omaisuuserien arvostukseen. Rahoitusinstrumentteihin liittyvät tilinpäätöskysymykset pankkisektorilla, kuten lainakannan arvostus, olivat myös valvonnan kohteena. Finanssivalvonta osallistui mm. ESMAn koordinoimaan laajaan selvitykseen, jossa Euroopan tilinpäätösvalvojat arvioivat 39 rahoituslaitoksen IFRS-tilinpäätöksiä sekä tunnistivat valvontatoimenpiteitä edellyttäviä yksittäisiä kysymyksiä. Lähipiiritietojen valvonnassa selvitettiin yhtiöiden prosesseja siitä, kuinka ne keräävät lähipiiritietoa ja varmistuvat olennaisten lähipiiriransaktioiden esittämisestä tilinpäätöksessä. Tilintarkastajien valvojan, TILAn, kanssa yhteistyötä jatkettiin muun muassa lähipiiritietojen sekä kansainvälisen valvontayhteistyön (esim. PCAOB) osalta.

Sijoitustuotteista annettavissa tiedoissa vielä parannettavaa

Sijoitusrahastojen avaintietoesitteiden laatutasoa koskevan selvityksen perusteella suomalaisten sijoitusrahastojen avaintietoesitteet vastaavat pääosin niille asetettuja vaatimuksia. Monella rahastoyhtiöllä on kuitenkin vielä parannettavaa muun muassa rahastojen sijoituspolitiikan kuvauksissa.

Strukturoitujen sijoitustuotteiden markkinointia koskevan selvityksen perusteella osalla toimijoista havaittiin jonkin verran parannettavaa markkinointimateriaalin riskikuvauksissa ja tuottoesimerkkien laadinnassa. Osalla oli myös puutteita esitteiden ja lainakohdainten ehtojen saatavilla pidossa.

Tutkittuja väärinkäytöksiä edellisvuotta enemmän

Arvopaperimarkkinoiden väärinkäyttöepäilyjä oli tutkinnassa 100 (2012: 85 kpl), joista 47 (23) liittyi sisäpiirintiedon väärinkäyttöön, 28 (35) kurssin vääristämiseen ja 17 (23) arvopaperimarkkinain mukaiseen tiedonantovelvollisuuteen ja 8 (4) muihin väärinkäytöksiin. Ilmoituksia epäilyttävistä arvopaperikaupoista tuli pörssiltä 36 (22) ja välittäjiltä 34 (26). Lisääntyneet tulosohjeistuksen muutokset, yritysjärjestelyt ja muut yritystapahtumat kuten listalta poistumiset lisäävät tyypillisesti tutkittujen sisäpiiritapausten määrää.

Useat sääntelyhankkeet sitoivat resursseja

Finanssivalvonta osallistui keskeisiin eurooppalaisiin 2- ja 3-tason sääntelyn hankkeisiin Euroopan valvontaviranomaisten ja näiden yhteiskomitean kautta. Hankkeet koskivat paketoituja sijoitustuotteita (PRIIPS), avoimuusdirektiiviin liittyvien huomattavien omistus- ja ääniosuuden julkistamista (liputusta), esitesääntelyä, sijoituspalvelu- ja markkinapaikkatoimintaa koskevaa rahoitusvälineiden markkinat -sääntelyä sekä markkinoiden väärinkäytössääntelyä.

Finanssivalvonta antoi arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvät määräykset ja ohjeet, joilla kumottiin pääosin aiemmat arvopaperimarkkinoiden toimintaa käsitelleet standardit. Finanssivalvonta järjesti tiedotustilaisuuden, jossa esiteltiin määräysten ja ohjeiden keskeisimmät muutokset. Uudet määräykset ja ohjeet julkaistiin kesäkuussa.

Finanssivalvonta avusti valtiovarainministeriötä vaihtoehtoisia sijoitusrahastoja (AIFM) koskevan sääntelyn kansallisessa täytäntöönpanossa.

Asiakasvalistustyötä lisättiin

Nuorille kohdennetun valistuksen osalta aloitettiin asiantuntijayhteistyö muntalous.fi -verkostossa mm. Nuorisäätiön, Suomen Settlementtiliiton ja Takuu-Säätiön kanssa sekä maksamista ja sopimuksia koskeva sisältöhanke Suomen Pankin kanssa nuorille suunnatulle Eurokampus-sivustolle.

Medialle järjestettiin informaatiotilaisuuksia ajankohtaisista sijoittajan- ja asiakkaansuoja-aiheista. Esillä olivat mm. vähittäissijoittajille tarjottavat mutkikkaat sijoitustuotteet, joukkorahoitus, maksamisen uudet tavat ja työttömyysvakuutus. Asuntolainoista annettiin lukuisia haastatteluita medialle.

Sijoitusmessuilla asiantuntijat pitivät puheenvuoroja mm. arvopaperimarkkinalain muutosten vaikutuksista listayhtiöiden tiedottamiseen, mutkikkaan sijoitustuotteen tunnistamisesta ja pankkien toimista rahanpesun estämiseksi. Molempina päivinä suosituin aihe oli osakkeiden lyhyeksimynti.

Finanssivalvonta tuottaa Finanssiasiakas.fi-verkkopalveluun puolueetonta tietoa säästämis- ja sijoitustuotteista. Verkkopalvelun kävijämäärät ovat vielä vaatimattomat reilut 7000 eri kävijää kuukaudessa, mutta kävijämäärät ovat viime vuosien aikana kasvaneet reippaasti. Sisältöjen löydettävyyttä parannettiin ja uusia teknisiä toimintoja (esim. jakomahdollisuus sosiaalisessa mediassa) otettiin käyttöön. Asiakasvalistusta kohdennettiin erityisesti asuntolainan hakijoille hyödyntämällä hakukoneohjausta palvelun asuntolainaosioon.

Tuloksellinen valvojen välinen yhteistyö

Eurooppalaisen finanssivalvontaviranomaisten (ESAt) työn painopistealueet arvioitiin puolivuositain ja Finanssivalvonnan resurssit suunnattiin arvioinnin pohjalta alueille, joilla on suurin merkitys Suomen finanssisektorin vakauden, kilpailukyvyyn, rakenteellisten ominaispiirteiden sekä asiakkaan- ja sijoittajansuojan näkökulmista.

Finanssivalvonta vaikutti merkittävästi eurooppalaisten finanssivalvontaviranomaisten yhteiskomiteassa (Joint Committee) uusia rahoitustuotteita koskevan sääntelyn ja valvonnan parantamiseksi sekä valvontaviranomaisten välisen yhteistyön tiivistämiseksi. Valvontaviranomaisten työn painopisteitä olivat myös pankki- ja vakuutussektoreiden vakavaraisuus uudistusten edistäminen, pankkien likviditeettisääntelyn sisältöön ja likviditeettiraportointiin liittyvien kysymysten ratkaiseminen sekä kansainvälinen valvojayhteistyö ja pankkien kriinhallinta- ja kriisiratkaisusääntelyn valmistelu.

Valvontaviranomaisten tiedonkeruuhankkeiden puutteellinen koordinointi aiheuttaa valvojille ylimääräisiä kustannuksia ja hidastaa niiden toteutusta. Finanssivalvonta edisti johdonmukaisesti valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä koordinaation parantamiseksi ja IT-kustannusten nousun hillitsemiseksi.

Finanssivalvonta panosti yhteistyössä Suomen Pankin kanssa yhteisen valvontamekanismin (SSM) rakentamiseen tavoitteenaan tehokas valvontamalli, joka täyttää asetetut tavoitteet (valvonnan laadun ja uskottavuuden parantaminen) ja on suomalaisten valvottavien kannalta toimiva. Finanssivalvonnan vaikuttavuus oli merkittävää etenkin käytännön valvontaprosessien valmistelussa. Valmistelutyö jatkuu tiiviinä SSM:n operatiivisen toiminnan käynnistymiseen asti (marraskuussa 2014). Valmistelutyön tavoitteet on saavutettu tähän asti varsin hyvin.

Pohjoismainen yhteistyö jatkui toimivana rajat ylittävien valvottavien kollegioissa, yhteistarkastuksissa, malliarvioinneissa ja IT-järjestelmäkehitystyössä. Rajat ylittävä käytännön valvontatyö löysi yhteisesti sovittuja muotoja ja toiminta alkoi tältä osin vakiintua. Kehittämistä on edelleen yhteispohjoismaisten linjausten aikaansaamisessa ja tiedonkulussa.

Finanssivalvonnassa tehtiin mm. seuraavia toimenpiteitä vuonna 2013:

- Päivitettiin EBAssa, ESMAssa, EIOPAssa ja Euroopan valvontaviranomaisten yhteiskomiteassa tehtävän työn prioriteetit ja työryhmäkohtaiset tavoitteet.
- Vaikutettiin pankki-, arvopaperimarkkina- ja vakuutussektorin alemman tason sääntelyn sisältöön EBAssa, ESMAssa ja EIOPAssa tavoitteena varmistaa sääntelyn toimivuus myös Suomen näkökulmasta.
- Kehitettiin uusien sijoitustuotteiden eurooppalaista sääntelyä ja valvontaa ESMAssa ja Euroopan valvontaviranomaisten yhteiskomiteassa.
- Pyrittiin toteuttamaan ESA-työn IT-ratkaisut ja tiedonkeruuhankkeet Finanssivalvonnassa mahdollisimman yhteisesti ja oman valvontatyön kannalta rationaalisella tavalla.
- Vaikutettiin aktiivisesti valvonnan yhteisen valvontamekanismin käytännön toiminnan järjestämiseen, valvonta- ja päätöksentekoprosessien määrittelyyn sekä yhtenäisten valvontakäytänteiden valmisteluun EKP:ssa.
- Osallistuttiin pohjoismaiseen valvojakollegiotyöhön mm. toteuttamalla yhteistarkastuksia ja arvioimalla rajat ylittävien toimijoiden jatkuvuussuunnitelmia. Yhtenäistettiin Solvenssi II:n vastuuvetä- ja malliarviointityöryhmien kautta valvontakäytänteitä Pohjoismaissa. Selvitystoiminnan valvonnassa toimitettiin tiiviissä yhteistyössä eurooppalaisten valvojen ja Suomen Pankin kanssa sekä varauduttiin mahdollisiin selvitystoimintaa koskeviin rakenteellisiin järjestelyihin.

ESA-työ priorisoitiin huolellisesti

Finanssivalvonta määritteli ESA-työn prioriteetit ja tavoitteet työryhmätasolla. Prioriteetit päivitetään vähintään puolen vuoden välein ja ne käydään säännöllisesti läpi sidosryhmien kanssa. Jatkossa ESA-priorisointia on tiukennettava vielä nykyisestä, koska kotimaisen valvontatyön ja SSM:n vaatimusten toteuttamiseen tarvittavat resurssit tulee varmistaa.

Finanssivalvonta panosti EBA-työssä omien varojen ja likviditeettiryöryhmän työhön, samoin kuin vakavaraisuuslaskennassa sovellettavien riskipainojen johdonmukaisuutta selvittelevän työryhmän työhön. Lisäksi vaikutettiin tulevien raportointiformaattien sisältöön mm. uuden likviditeettiraportoinnin osalta. Finanssivalvonnan kannalta kriittisimpiä kysymyksiä olivat vakavaraisuus- ja likviditeettimääräysten sisältökysymykset sekä pankkien kriisinhallintaan liittyvä tarkempi EBAn ohjeistus. Tärkeimmälle sijalle EIOPAn työssä asetettiin Solvenssi II -valmistelutyö ja asiakkaansuojakysymyksiin liittyvä työ. Finanssivalvonnan keskeisenä tavoitteena on ollut varmistaa Solvenssi II -välivaiheen ohjeistuksen yhteensopivuus kotimaisen lainsäädännön etenemisen (vakuutusyhtiölain muutos) kanssa. Tässä onnistuttiin hyvin.

ESMA-työssä Finanssivalvonta panosti pankkien IFRS-tilinpäätösten vertailtavuuden edistämiseen sekä ESMAn finanssi-innovaatiokomitean työhön, jossa mm. kartoitettiin kansallisten valvojen toimenpiteitä strukturoitujen sijoitustuotteiden myymisen valvonnassa.

Finanssivalvonta oli aktiivisesti mukana myös yhteiskomitean kuluttajansuoja- ja finanssi-innovaatiokomiteassa, joka laati sektorirajat ylittävää ohjeistusta tuotekehitysprosesseihin ja asiakasvalitusten käsittelyyn sekä valmisti paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasiakirjan sisältövaatimuksia. Anneli Tuominen toimi puheenjohtajana ESMAn finanssi-innovaatiokomiteassa sekä edellä mainitun yhteiskomitean kuluttajansuoja- ja finanssi-innovaatiokomiteassa.

Myös järjestelmäriskikomiteassa (ESRB) Finanssivalvonta toimi yhteistyössä Suomen Pankin kanssa. Makrokausriskien säännöllisen analyysin ohella ESRB:n keskeinen hanke oli makrokausindikaattoreiden ja -välineiden käyttöä koskevien suositusten valmistelu. Suositukset ohjaavat kansallisen makrokausipolitiikan toteuttamista ja ne on määrä antaa vuonna 2014.

Finanssivalvonta on tähän asti kyennyt toteuttamaan osaltaan ESOjen valvoille asettamat raportointi- ja muut vaatimukset aikataulussa. Raportointihankkeet johtavat kuitenkin IT-kulujen hyvin nopeaan kasvuun hankkeiden suuren määrän, niiden päällekkäisyyden ja vielä vakiintumattomien tiedonkeruujärjestelmien lastentautien vuoksi. Finanssivalvonta pyrkii vaikuttamaan ESOjen välisen koordinaation parantamiseen, mutta joutuu myös arvioi-

maan hankkeiden toteutusaikatauluja kriittisesti omista lähtökohdistaan.

Finanssivalvonta lisäsi sisäistä ja ulkoista viestintää ESA-asioissa. Finanssivalvonnan verkkosivuilla esitellään SESOjen ajankohtaisia hankkeita ja ajankohtaisia ESA-hankkeita esiteltiin myös useissa sidosryhmätapaamisissa. Markkinat-tiedote sisältää tietoa ESMAn ajankohtaisista hankkeista. Finanssivalvonta järjesti helmikuussa kansainvälisen seminaarin "2nd FIN-FSA Conference on Regulation and Supervision: Banking and Supervision under Transformation", jossa puhujina oli pankkiunioni-hankkeen keskeisiä vaikuttajia ja yleisönä Suomen finanssisektorin johtoa ja muiden keskeisten sidosryhmien edustajia.

SSM-valmistelussa aktiivinen panos

Finanssivalvonta osallistui yhdessä Suomen Pankin kanssa aktiivisesti SSM:n valmisteluun (High Level Group ja Task Force on Supervision). Finanssivalvonta vastasi valvontamallia koskevasta valmistelusta ja osallistui erityisesti myös taseriskien arviointia koskevaan työhön. EKP:n suoraan valvontaan siirtyviin pankkeihin tehdään kattava arviointi, joka koostuu kolmesta osasta: taseiden saamisten laadun arviointi, keskeisten riskien arviointi ja stressitestit. Valmistelu taseiden saamisten laadun arvioinniksi alkoi kesällä 2013 ja käytännön työ tehdään vuoden 2014 aikana. Finanssivalvonnasta oli kaksi henkilöä osa-aikaisessa työkierrossa EKP:ssä SSM-valmisteluun liittyen. Nämä henkilöt jatkavat EKP:ssä vuonna 2014.

Finanssivalvonnan oman toiminnan mukauttaminen SSM:iin aloitetaan vuoden 2014 aikana. EKP:n valvontavastuu alkaa näillä näkymin syksyllä 2014. On tarkoitus, että SSM-maiden piirissä noudatetaan yhtenäistä valvontakalenteria vuonna 2014, mikä tulee vaikuttamaan myös Finanssivalvonnan toimintaan heti alkuvuodesta 2014 alkaen.

Pohjoismainen valvontayhteistyö jatkui tiiviinä mutta kohtaa jatkossa haasteita

Pohjoismainen yhteistyö valvontakollegiotyöskentelyn, yhteistarkastusten ja malliarviointien osalta on sujuvaa. Valvontakollegioissa arvioitiin säännöllisesti rajat ylittävien finanssikonsernien vakavaraisuutta, likviditeettiä, kannattavuutta ja riskejä sekä laadittiin säännölliset arviot pääoman riittävydestä. Pohjoismaisia yhteistarkastuksia jatkettiin mm. tarkastamalla pankkikonsernien likviditeettiriskejä. Rajat ylittävien pankkikonsernien kriisinhallintasuun liittyvien asioiden valmistelua jatkettiin. Finanssivalvonta piti tavoitteena sellaisia järjestelyjä, jotka ottavat tasapuolisesti huomioon rajat ylittävien konsernien kaikkien yhtiöiden sijaintimaiden tarpeet. Valvojen välisessä tiedonkulussa havaittiin viiveitä eikä rajat ylittävien toimijoiden kriisinhallintastrategioiden laatiminen edennyt kaikilta osin suunnitelluissa aikatauluissa.

Finanssivalvonta pyrki edistämään pankkien vakavaraisuuspuskurien yhtenäistä määrittelyä Pohjoismaissa. Vakavaraisuuspuskurivaatimusten yhtenäistämässä ei ole toistaiseksi onnistuttu Pohjoismaiden kesken. Suomen näkökulmasta uhkana ovat muita Pohjoismaita kapeammat lakiin perustuvat mahdollisuudet vakavaraisuuspuskureiden vaatimiseen, jos CRD IV:n mahdollistama järjestelmäriskipuskurin asettamisen mahdollisuutta ei oteta Suomessa käyttöön. Myös asuntoluottojen riskipainoja käsiteltiin tiiviissä valvojien välisessä yhteistyössä, myös vertaillen laajasti eri maiden pankkien tietoja. Yhtenäisiin linjauksiin riskipainojen mahdollisen kiristämisen menettelytavoista ei kuitenkaan vielä päästy Pohjoismaiden kesken. Pohjoismainen yhteistyö tulee muodostumaan erityisen haasteelliseksi pankkiunionissa, jos Suomen pankkisektorin kahden merkittävän toimijan emoyhtiöt jäävät sen ulkopuolelle.

Solvensi II -uudistuksen etenemistä ja vaikutuksia käsiteltiin valvojien kokouksissa. Pohjoismaisessa vastuuvälityöryhmässä mm. analysoitiin ja haettiin yhtäläisiä käytänteitä komposiittiyhtiöiden ja takuutuottoisten vakuutusten käsittelyyn. Mallityöryhmässä käsiteltiin erityisesti vakuutusriskien mallintamista ja riskien yhteisvaikutusten arviointia. Molemmat ovat keskeisiä kysymyksiä vakuutusyhtiöiden sisäisten mallien ja niiden tuottamien pääomavaatimusten kannalta.

NasdaqOMX:n pohjoismaisessa valvontayhteistyössä arvioitiin pörssitoiminnan järjestämistä sekä muodostettiin yhteisiä linjauksia keskeisistä valvontakysymyksistä. Arvioinnissa ei tullut esille toiminnan kannalta kriittisiä puutteita. Finanssivalvonta osallistui vuoden 2013 aikana kahden keskusvastapuolen, EuroCCP:n ja NasdaqOMX Clearing AB:n, valvontakollegion toimintaan. Kaupparaportoinnin ylläpito- ja kehitysyhteistyötä jatkettiin muiden pohjoismaisten valvojien kanssa.

Pankkivaltuuston kertomus vuodesta 2012 ja sen johdosta tehdyt toimenpiteet

Kertomuksessaan vuodesta 2012 pankkivaltuusto kehotti Finanssivalvontaa vastaisuudessa

Varmistamaan, että Finanssivalvonnalla on strategiansa mukaisesti kyky ja valmius ehkäistä ennalta Suomen finanssimarkkinoiden vakautta ja luottamusta uhkaavia ongelmia nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

- Finanssivalvonta kehitti edelleen analyysitoimintaansa. Tehokkaalla analyysillä muodostetaan ajantasainen käsitys sekä jokaisen sektorin että yksittäisten valvottavien tilasta. Näiden perusteella, asiantuntija-arvioilla täydentäen, määräytyy valvonnan intensiteetti yksittäisille riskialueille ja kullekin valvottavalle kokonaisarviona.
- Yhteistyötä Suomen Pankin kanssa lisättiin edelleen useilla Finanssivalvonnan toiminta-alueilla.
- Valvojan asettamien raportointivaatimusten kasvu ja taloudellisen tiedon analyysijärjestelmän kehittäminen tehostavat olennaisesti edelleen Finanssivalvonnan analyysitoimintaa. Mittavat raportointi- ja analyysijärjestelmän uudistukset ovat edenneet pääosin aikataulussa ja valmistuvat 2014 aikana.
- Strategian mukaisesti vuonna 2013 pyrittiin lisäämään tarkastusten lukumäärää ja niiden osuutta valvontatyöstä. Tarkastusten määrällistä tavoitetta ei vuoden 2013 aikana täysin saavutettu. Tarkastukset ovat keskeisin keino tunnistaa ennakoivasti valvottavien riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä yleisen hallinnon puutteet. Finanssivalvonta myös lisäsi hallinnon luotettavuuteen kohdistuvia valvontakäyntejä.
- Jatkuvan valvonnan systemaattisuutta parannettiin ottamalla käyttöön valvottavakohtaiset valvontasuunnitelmat, jotka kokoavat valvontatoimet yhteen muista suunnitelmista (tarkastukset, valvontakäynnit ja valvojan arvion laadinta).

Valmistautumaan tarvittaessa yhteistyössä Suomen Pankin kanssa siihen, että makrovakauseritys tulee ehdotetulla tavalla Finanssivalvonnan vastuulle.

- Vuonna 2013 valmisteltiin yhteistyössä makrovakauserityksen päätöksentekoa palveleva pilottiversio analyysiraportista, joka vietiin Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin johtokuntien keskusteluun kommenttien keräämiseksi jatkotyötä varten.
- Määriteltiin valmistelutyön ja päätöksenteon alustava prosessikuvaus ottaen huomioon SSM-asetuksen edellyttämät EKP:n konsultoinnit sekä muiden EU-elimien informoinnit.
- Makrovakauserityksen tehtävien aloittamiseen vuoden 2015 alussa valmistaudutaan edelleen yhdessä Suomen Pankin kanssa ja kehitetään yhteistyötä ministeriöiden kanssa kattavan makrovakauserityksen valmistelun turvaamiseksi.
- Kattavien ja tehokkaiden makrovakauserityksen välineiden kehittäminen on osin kansainvälisesti vielä kesken, samoin kuin välineitä koskeva kotimainen lainsäädäntö. Finanssivalvonta on pitänyt tärkeänä sitovan enimmäisluototusasteen käyttöönottoa makrovakauserityksen välineenä sekä CRD:n mahdollistaman järjestelmäriskipuskurin asettamisen mahdollisuuden sisällyttämistä Suomen lainsäädäntöön.
- Finanssivalvonta on osallistunut yhdessä Suomen Pankin kanssa etenkin järjestelmäriskikomitean (ESRB) piirissä tapahtuvaan makrovakauserityksen analyysiin (mm. makrovakauserityksindikaattorit) sekä välineiden kehittämiseen.

Valmistautumaan ja varautumaan valvontamaksukertymän muutoksiin siltä osin kuin rahoitussektorin ylikansallisen valvonnan muutokset, kuten mm. valvontatehtävien siirtyminen EKP:hen, edellyttävät.

- Yhteinen valvontamekanismi (SSM) muuttaa Finanssivalvonnan pankkivalvonnan käytäntöjä, mutta sen valvontatyötä mahdollisesti vähentävä vaikutus on nähtävissä vasta pidemmällä aikavälillä. SSM:n perustamisvaiheessa Finanssivalvonnan työmäärä lisääntyy. Lisäksi merkittävä osa Finanssivalvonnan valvontatyöstä säilyy jatkossakin SSM:n ulkopuolella.
- Finanssivalvonta on ryhtynyt toiminnan tehostamistoi-
miin. Finanssivalvonnan pidemmän aikavälin toiminta-
suunnitelmassa on otettu huomioon valvontatehtävien
siirtymän mahdollistama henkilöresurssien pienentä-
minen ja sitä vastaava rahoitustarpeen keventyminen.
- Finanssivalvonnan budjetti vuodelle 2014 on tiukka.
- Valvontamaksukertymän riittävyttä on arvioitu ske-
naariolaskelmin, joissa on pyritty huomioimaan toden-
näköisen kehityksen lisäksi rahoituksen kannalta kriit-
tisiä vaihtoehtoja.
- Finanssivalvonnan toiminnan kustannuksia ja tehok-
kuutta arvioitiin tehtyä pohjoismaista vertailua vasten.
Finanssivalvonta oli tehokkaimpien valvojen joukossa,
mutta toimintaa tulee tehostaa edelleen.

Jatkamaan ja kohdistamaan toimia sen varmistamiseksi, että yleinen luottamus suomalaisen finanssisektoriin säilyy.

- Finanssivalvonta on julkistanut säännöllisesti tietoa markkinoiden tilasta.
- Finanssivalvonta keskitti asiakkaan- ja sijoittajansuo-
jan valvontaa palveluntarjoajien sellaisiin sisäisiin pro-
sesseihin, joilla on merkittävä ja välitön vaikutus asiak-
kaiden ja sijoittajien asemaan.
- Finanssivalvonta selvittää vuosittain peruspankkipal-
velujen hinnoittelua ja saatavuutta, mm. henkilöasia-
kaskonttoreiden määrää. Huomiota kiinnitettiin laskun
käteismaksusta veloittaviin hintoihin. Asuntoluot-
tojen osalta pankkeja ohjeistettiin marginaalien koro-
tuksiin liittyvissä kysymyksissä.
- Sijoittajainformaation valvonnan osalta painotettiin
aikaisempien vuosien tapaan informaation oikea-ai-
kaista ja johdonmukaista antamista mm. listayhtiöiden
taloudellisesta tilanteesta sekä sijoitustuotteisiin liitty-
vistä riski- ja epävarmuustekijöistä.
- Kaupankäynnin valvonnassa painottui mahdollisten
sisäpiiritapausten tutkinta.

Jatkamaan edelleen toimia Finanssivalvonnan sisäisen toiminnan tehostamiseksi.

- Finanssivalvonta kehitti yhteistyössä ulkopuolisen
konsulttitoimiston kanssa sijoituspalvelu- ja rahasto-
yhtiöiden toimilupien käsittelyn ja jatkuvan analyysin
prosesseja. Kehittämistyön tuloksena on mm. tarken-
nettu valvottaville annettavaa ohjeistusta toimilupaha-
kemuksen tekemiseksi. Tavoitteena on vähentää lisä-
selvityspyyntöjen määrää, mikä nopeuttaisi lupa-
käsittelyä. Analyysiprosessissa tavoitteena on analyys-
in syventäminen ja entistä tarkempi kohdistaminen.
- Prosessien kehittämistä on jo ohjannut yhtenäisen
eurooppalaisen valvonnan luominen SSM:n ja EU:n
pankki- vakuutus- ja arvopaperivalvojen asettamien
vaatimusten kautta. SSM:n valmistelutyössä
Finanssivalvonta on ollut eturintamassa.
- Selvitysmies Kaarlo Jännärin selvitystyön pohjalta
Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin yhteistyötä kehi-
tettiin tavoitteena toiminnan tehostuminen ja samalla
kustannusten väheneminen. Yhteistyötä syvennettiin
ja toimintoja siirrettiin Suomen Pankin hoidettavaksi
koskien mm. hallinto- ja henkilöstöpalvelutehtäviä,
tietojärjestelmiä sekä tiedonhallinta- ja asiakirja-
palveluja.
- Vuoden 2013 aikana Finanssivalvonnassa toteutettiin
työhyvinvointihankkeita ja kehitettiin esimiestyötä val-
mentavan johtamisen koulutuksella. Hankkeet tähtää-
vät korkean motivaation varmistamiseen sekä ammat-
titaidon kehittämisen kannustamiseen.
- Finanssivalvonnassa aloitettiin organisaation toimivuu-
den arviointityö. Ehdotus organisaatorakenteeksi on
tarkoitus esittää johtokunnalle keväällä 2014.

Arvio valvonnan muutoksista ja valvontamaksuista vuonna 2014

Arvio valvonnan muutoksista

Finanssivalvonta painottaa strategiassaan Suomen finanssimarkkinoiden vakautta ja luottamusta uhkaavien ongelmien tehokasta ennalta ehkäisemistä. Tästä syystä Finanssivalvonta kehittää edelleen riskiperusteista valvonta- ja sääntelytyön suuntaamista ja varmistaa riittävän ajan valvontatyölle. Eri riskialueiden tarkastuksia suunnataan finanssikriisin ja talouden taantumana vuoksi kohonneisiin riskeihin ja niiden hallintaan sekä maksujärjestelmän toimivuuteen.

Makrovakaushallinnon tehtävien käynnistymiseen vuoden 2015 alussa valmistaudutaan yhdessä Suomen Pankin kanssa ja kehitetään valmistelu yhteistyötä myös valtiovarainministeriön kanssa. Sen lisäksi makrovakaushallinnon integroidaan osaksi Finanssivalvonnan valvontatyötä. Finanssivalvonta laajentaa oman kriisinhallintasuunnitelmansa kattamaan kaikki valvottavaryhmät. Myös valvottavilta edellytetään toimivia kriisivalmiuksia ja -suunnitelmia.

Finanssivalvonnan tulee uudelleen arvioida pankkivalvonnan käytäntöjään ja muuttaa ne kuluvaan vuoteen aikana yhteisen pankkivalvonnan vaatimuksia vastaaviksi. Vaikka Finanssivalvonta noudattaakin jo nyt Euroopan pankkiviranomaisessa (EBA) kansallisten valvojen yhteistyönä laadittuja yhteisiä eurooppalaisia valvontakäytänteitä, tulee sen silti uudistaa mm. pankkien riskien arviointia, tarkastustoimintaa, sanktioiden ja toimilupahakemusten käsittelyä, raportointia ja valvojan päätöksentekomenettelyitä yhteisen eurooppalaisen pankkivalvonnan valvontakäsikirjan mukaisesti. Finanssivalvonnan eri toiminnoissa otetaan huomioon yhteisen valvontamekanismin muutosvaikutukset. Muutoksen läpivientiä auttaa Finanssivalvonnan tiivis osallistuminen yhteiseen EKP:n johdolla tehtyyn valmisteluun yhdessä Suomen Pankin kanssa.

EKP:n suoraan valvontaan siirtyvien pankkien kattava arviointi toteutetaan vuonna 2014 ja se jakautuu kolmeen osaan: taseiden saamisen laadun arviointi, keskeisten riskien arviointi ja stressitestit. Arviointi tuottaa perusteellista tietoa EU:n pankkisektorista ja vakauden turvaamiseen mahdollisesti tarvittavista tukitoimista. Arviointi toimii pankkisektorin taloudellisen tilan läpivalaisuna ja sen avulla vahvistetaan luottamusta eurooppalaiseen pankkisektoriin.

Sekä kotimaiseen että kansainväliseen kriisinhallintajärjestelmiin liittyen Finanssivalvonnalle tulee lisätehtäviä.

Pankkiunionin käynnistymiseen liittyy olennaisena osana luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinhallintaa ja toiminnan uudelleenjärjestämistä koskevat sääntelyhankkeet, jotka ovat loppusuoralla niin EU:ssa kuin myös Suomessa. Kriisinhallintadirektiivi saatetaan voimaan jo vuoden 2015 alusta ja rahaliiton maille suunnattu EU:n kriisinhallintasuunnitelma ja siihen liittyvä valtiosopimus vuoden 2016 alusta lukien. Perusteilla olevalla uudella kriisinhallintaviranomaisella on päävastuu uuden lainsäädännön täytäntöönpanosta. Kriisinhallintaviranomaisen ja Finanssivalvonnan on yhteistyössä laadittava kriisinhallintasuunnitelmat luottolaitoksille vuoden 2015 aikana.

Finanssivalvonnan muihin toimintoihin ei odoteta suuria muutoksia.

Finanssimarkkinoiden tilasta annetaan säännöllisesti informaatiota julkisuuteen. Valvottavia informoidaan vireillä olevista sääntelyhankkeista ja valvontahavainnoista. Asiakasvalistuksessa keskitytään uusiin tuotteisiin ja palveluihin liittyviin riskeihin. Sijoitustuotteiden ja -palveluiden myynnin menettelytapoja sekä palvelutarjoajien ammattitaidon ja osaamisen ylläpitämistä tarkastetaan. Valvontaa kohdennetaan tuotekehitysprosessien asianmukaisuuteen. Sijoittajainformaation valvonnassa painotuu rahoitusasemaan, riskeihin ja epävarmuustekijöihin liittyvät tiedot.

Toimenpiteet sisäisen toiminnan tehostamiseksi

Toiminnan tehostamiseksi arvioidaan nykyisen organisaatorakenteen toimivuus ja yhteisen valvontamekanismin mukanaan tuomat työtapojen uudistamistarpeet. Lisäksi toiminnan tehostamisessa hyödynnetään ns. Lean-menetelmää ja jatketaan Finanssivalvonnan prosessien läpikäyntiä sekä päätetään tehostamistoimista. Vankan ammattitaidon varmistamiseksi laaditaan osaamisstrategia, joka laaditaan koko Finanssivalvontaa koskevan osaamiskartoituksen pohjalta.

Arvio valvontamaksukertymästä

Valvontamaksuja on budjetoitu kerättävän vuonna 2014 noin 24 miljoonaa euroa, joka on 6,7 % enemmän kuin vuonna 2013, mutta samaa tasoa kuin vuonna 2012. Vuoden 2013 valvontamaksukertymä oli alhainen, mikä johtui vuodelta 2012 siirtyneestä poikkeuksellisen suuresta ylijäämästä. Valvottavien lukumäärässä ei odoteta tapahtuvan merkittäviä muutoksia vuoden 2014 aikana.

Euroalueen yhteisen valvontamekanismin toiminnan rahoittavat valvonnan piiriin kuuluvat pankit. Tästä aiheutuva lisäkustannus nostanee esiin tarpeen arvioida pankeille niiden valvonnasta aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Tällöin arvioinnin kohteena olisi myös Finanssivalvonnan valvontamaksujen rakenne. Muutoksia valvontamaksukertymään voivat aiheuttaa myös pohjoismaisten pankkikonsernien rakenteisiin ja taseiden kokoon vaikuttavat järjestelyt.

Yhteisen eurooppalaisen pankkivalvonnan vaikutuksia valvontamaksukertymään ei pystytä vielä arvioimaan. Muutokset eivät kuitenkaan vaikuttane vielä vuoden 2014 valvontamaksukertymään. Selvää kuitenkin on, että valvottaville kustannukset kasvavat valvonnan laajentuessa ja monipuolistuessa. Finanssivalvonnan resurssitarpeita ja tehtäväkenttää arvioitaessa on huomioitava, että yhteisen eurooppalaisen pankkivalvonnan käynnistäminen edellyttää Finanssivalvonnalta merkittävää resurssipanostusta. Pankkivalvonnan yhdenmukaisumisesta mahdollisesti saatavat tehostamishyödyt ovat odotettavissa vasta pidemmällä aikavälillä.

SSM aiheuttaa muutoksia ainoastaan pankkisektorin vakavaraisuuden valvontaan, Finanssivalvonnan muu toiminta säilyy ennallaan.

Lyhenteet

AIFMD, Alternative Investments Fund Managers Directive, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia koskeva direktiivi

CCP, Central Counterparty, keskusvastapuoli

COREP, Common Reporting Framework, vakavaraisuusraportointi

CRD, Capital Requirements Directive, vakavaraisuusdirektiivi

CRR, Capital Requirements Regulation, vakavaraisuusasetus

EBA, European Banking Authority, Euroopan pankkiviranomainen

EIOPA, European Insurance and Occupational Pensions Authority, Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen

EKP, Euroopan keskuspankki

EMIR-asetus, European Market Infrastructure Regulation, asetus OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppaketurekistereistä

ESMA, European Securities and Markets Authority, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen

ESRB, European System Risk Board, Euroopan järjestelmäkomitea

FINREP, Financial Reporting Framework, taloudellisen informaation raportointi

IFRS, International Financial Reporting Standards, kansainväliset tilinpäätösstandardit

IRBA, Internal Ratings Based Approach, sisäisten luottoluokitusten menetelmä luottoriskin määrittämiseen

JOINT COMMITTEE, EBA:n, ESMA:n ja EIOPA:n yhteiskomitea

LCR, Liquidity Coverage Ratio, likviditeettipuskurivaatimus

LEI, Legal Entity Identifier, yhteisötunnus

LTGA, Long-term Guarantee Assessment, pitkäaikaisten takuiden arviointi

OTC, Over the Counter, järjestäytyneen markkinapaikan ulkopuolinen kaupankäynti

PCAOB, Public Company Accounting Oversight Board, USAn tilintarkastusvalvoja

SSM, Single Supervision Mechanism, Euroopan yhteinen valvontamekanismi

TILA, Tilintarkastajien valvoja

UCITS, Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities, arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset

